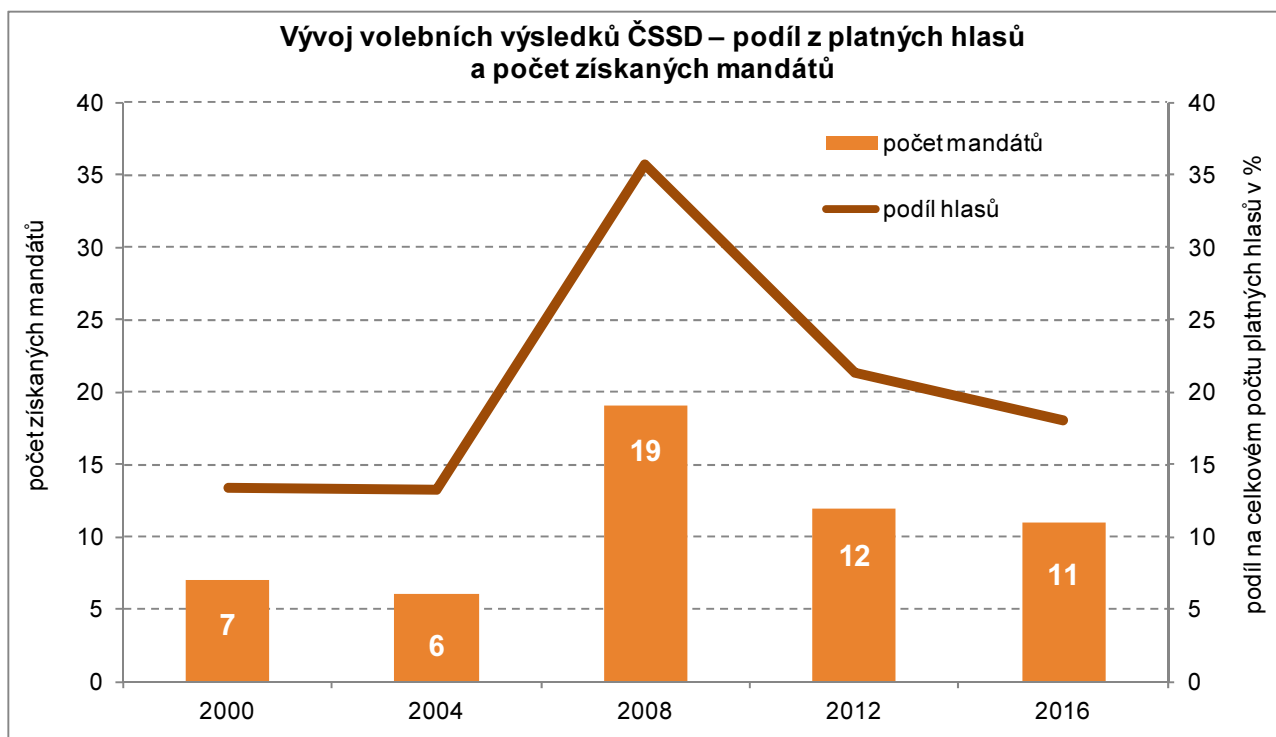

6. Časové a územní aspekty vývoje volební podpory ČSSD

Volební podpora České strany sociálně demokratické v Pardubickém kraji vždy poměrně věrně sledovala výsledek strany v celostátním měřítku. Nejvíce se odchytila v roce 2012, kdy byla o 2 procentní body pod průměrem a v roce 2016, kdy byla naopak o téměř 3 procentní body nad celostátním průměrem. Volební výsledky lze rozdělit na dvě období podle úspěšnosti. V prvních dvou volbách do Zastupitelstva Pardubického kraje se strana neřadila k těm úspěšným, s přihlédnutím k důležitému faktu, že byla vládnoucí stranou se svým předsedou na postu premiéra České republiky. Ve volbách roku 2000 skončila na 4. místě v kraji ziskem 13,4 % hlasů. Toto umístění strana zopakovala i v následujících volbách, kdy její kandidátku volila téměř stejná část voličů. Co do počtu mandátů si však pohoršila. Diametrálně odlišného výsledku ČSSD dosáhla ve volbách roku 2008, kdy se ziskem 35,7 % hlasů ovládla volby s nárůstem téměř 15 procentních bodů na druhou ODS. Tento výsledek lze považovat za jakýsi rekord v podpoře voličů v Pardubickém kraji, který má srovnání pouze v úspěchu ODS v předchozích volbách, kdy však vítězná strana neztřížila s takovou převahou. Ve volbách roku 2012 byla ČSSD opět úspěšná a zvítězila (21,3 %). Avšak toto vítězství již nebylo tak výrazné, jelikož druhá KSČM ztrácela jen 2,4 procentního bodu. V dalších volbách roku 2016 strana mírně ztratila (18,0 %) a pustila tak ve výsledkové listině před sebe hnutí ANO 2011, za kterým zaostala jen o 1,2 procentního bodu. Tento relativní neúspěch je však vyvážen faktem, že ČSSD byla opět vládnoucí stranou na celostátní úrovni. Z tohoto hlediska se jednalo o výjimku z pravidla, že vládnoucí strany v krajských volbách obvykle neuspějí.

Ve všech krajských volbách se ČSSD ucházela o místa v Zastupitelstvu Pardubického kraje s úspěchem a od úspěšných voleb roku 2008 byla součástí vládnoucí koalice, přičemž lídr její kandidátky zastával funkci krajského hejtmána. V období mezi lety 2008–2012 jím byl Radko Martínek s podporou Koalice pro Pardubický kraj a v období 2012–2016 Martin Netolický, který se stal nejmladším hejtmánem v historii současných krajů. V uvedeném volebním období tvořily krajskou koalici dokonce tři politické subjekty (ČSSD, Koalice pro Pardubický kraj a SPOZ – posléze SPO). Skutečnost, že se straně nepodařilo vyhrát roku 2016 krajské volby, však neměla vliv na její participaci na vedení kraje. ČSSD se rychle dohodla na koalici s partnerem z předešlého období – Koalicí pro Pardubický kraj a nově také s ODS a STAN. Sociální demokraté se svou nejsilnější pozicí ve vzniklé krajské koalici i tentokrát získali post hejtmána, kterým se opět stal Martin Netolický.

Při pohledu na tabulku vyjadřující výši volební podpory v závislosti na velikosti obcí nelze vyřknout jednoznačný soud. Rozdíly mezi velikostními kategoriemi obcí nejsou příliš průkazné a především první dva volební roky měla strana mírně vyšší podporu ve velkých městech. Tento jev je patrný i ve volbách roku 2008, kde je však celková podpora více než dvojnásobná. V následujících volbách je opět patrná nejvyšší podpora ČSSD v kategorii, do které spadají největší města kraje (Česká Třebová, Chrudim, Lanškroun, Litomyšl, Moravská Třebová, Pardubice, Svitavy, Ústí nad Orlicí a Vysoké Mýto). O nějakém výrazném rozdílu mezi městy a venkovskými obcemi však nemůže být řeč.

Volební podpora ČSSD podle velikostních skupin obcí

Obce s počtem obyvatel	Podíl hlasů pro ČSSD v %				
	2000	2004	2008	2012	2016
méně než 500	11,6	12,4	33,9	19,7	17,2
500 až 999	13,6	13,4	34,4	19,0	17,6
1 000 až 1 999	11,7	13,1	35,3	20,5	18,0
2 000 až 4 999	10,9	11,1	33,8	17,9	15,8
5 000 až 9 999	13,5	13,3	36,6	22,2	19,6
10 000 a více	14,9	14,0	37,2	23,5	18,6

Prostorové rozložení volební podpory ČSSD je velmi rovnoměrné, a to do té míry, že je s výjimkou voleb roku 2008 obtížné stanovit nějakou větší oblast, kde by měla výrazně nadprůměrnou nebo podprůměrnou podporu. Mezi SO ORP, kde se sociální demokraté těší vyšší podpoře, lze počítat Holice, Svitavy a Moravskou Třebovou. Pro druhý jmenovaný správní obvod toto platilo především v období 2008–2012. Do oblasti s vyšší volební podporou se postupně zařadilo i Českořeovsko. Česká Třebová výrazně vystupuje do popředí především v posledních volbách v roce 2016, kdy se na podpoře strany kladně podepsala osobnost krajského hejtmána Martina Netolického, který ve správním obvodu ORP Česká Třebová získal značný počet přednostních hlasů, a ČSSD zde získala celých 47,3 % všech platných hlasů. Naopak mezi oblastmi, kde měla strana horší výsledky, lze zahrnout SO ORP Žamberk a Litomyšl.

Jádro volební podpory je značně roztříštěné a nekonzistentní. Největší koncentrace obcí patřících do jádra volební podpory ČSSD je v jihovýchodní části kraje mezi Poličkou, Moravskou Třebovou a Českou Třebovou, potažmo Lanškrounem. Jádro volební podpory je také rovnoměrně rozloženo mezi městské a venkovské obce, přičemž se v druhém případě jedná především o obce v bezprostředním zázemí větších měst. Jistou výjimkou jsou obce mezi Chrudimí a Skutčí, případně obce západně od Chocně.

Volební zisk ČSSD v rámci města Pardubic (viz mapa na str. 20) je poměrně pestrý. Najdeme zde volební okrsky s podporou nižší než 10 %, stejně jako volební okrsky s podporou vyšší než 20 %. Okrsky s nejvyšší podporou jsou soustředěny v místech s vysokou hustotou zalidnění, především panelových sídlišť. Jako příklad nám může sloužit sídliště Polabiny, kde v jednom z volebních okrsků bylo dosaženo maxima volebního zisku v rámci města, a to 28,9 %. Naopak slabší pozici má strana ve východní části města charakterizované zástavbou rodinných domků, přičemž vůbec nejnižší volební zisk (5,3 %) byl zaznamenán v nejvýchodněji situované městské části, Hostovicích, které jsou již venkovského charakteru.

